

Ezzel szemlénket a »Schlangengang«-ban befejeztük és egyúttal annak végére is értünk

Két-három lépcsőn lemenve, egy több négy-
szögmetér terjedelmű sziklabarlang vasrácsal elzárt
szája előtt állunk, melynek feneke a földszinten van,
falai pedig 8—10 méter magasak. A sötét, folyondár-
ral befutott, mohával belepelt, hatalmas bazaltfalakat egy csomó
lármás, rikácsoló kakadu (*Ptilinopus nasica* és *Leadbeateri*)
népesíti be. Ezek a fehér madar-
ak vagy a kiálló sziklákon tol-
laszkodnak, egymást üzik, hajt-
ják, vagy erős csőrükkel bele-
kapaszkodva a vasrácsba, azon
másznak felfelé; — ilyenkor per-
sze hallgatnak is. Egyszerre egy,
szinte ide nem illő ismert hang
üti meg füleinket: az egyik
sziklatömbre egy jól megtermett
szarka szállt, az csúfolódik a
nézővel. Fönn a magasban, a
kiálló ágakon néhány halászgém
gubbaszt; ezek teszik teljessé a
hangos társaságot. Innét jobbra
fordulunk. Öt-hat lépcsőn ismét
lefelé menve, egy tágas kerek
barlangba jutunk, melynek közepét
a nagy madárház foglalja
el. Ezt a hátfallal egy szintén
elég bő majomketrecz köti össze.

Itt van még csak nagy zaj, csipogás, rikácsolás,
búgás! A sok madár olyan koncertet csap, hogy
szinte zúg bele a néző füle és mégis érdekelni fogja
ez a mozgalmas állatélet, mely itt nyilvánul. A sok
zavaros hang közül kedvesen válik ki a közvetlen
közelből hallatszó gerlebúgás. Ezek itt vannak mind-

hová befordult, úri kastélyba vagy korcsmába, az ott
levő kocsisnép azonnal szolgálatára állott; lovait kifogta,
ledörzsölte s az istállóban ellátta. Ilyen tisztességben
állott az öreg Orémusz János. De meg is érdemelte.

Sokszor hallottam már, hogy a ló, meg a kutya
megérti gazdája beszédét. De sohasem hittem el. Ha az
öreg Orémusz Jánosra gondolok, könnyebben elhiszem.
Holmi legyező- és zsebkendő-nyelvről is hallottam már.
Én csak annyit tudok, hogy az öreg Orémusz János meg-
teremtette a gyeplőszár-nyelvet; és lovai azt megértet-
ték. Bármekkora hajtásban voltak lovai, ha városon, vagy
falun mentek keresztül, mindig nagyon nyalkán jártak s
mint mostani szokás, tánczoltak. Kérdem az öregtől egy-
szer: hogyan van, hogy lovai mindig tánczolnak, ha az
országútról házak közé kerülnek? Azt válaszolta: mert
megértik a szót. Hiszen nem is szól hozzájuk? Nem ám!
Hanem orgonálok! Hát ez mit jelent? Azt, ha hüvelyk-
ujjammal nyomom meg a gyeplőt, tudják már, hogy vi-
gyáznai kell. Ha mutató újjammal nyomom meg, akkor
nyalkán kell járni; ha középső újjammal, akkor tán-
czolni kell.

A bakon mindig mozdulatlan nyugalommal ült. Lo-
vain, meg az országúton kívül semmit sem látott. De itt
meglátott mindent. A legkisebb kavicsot, gödröt elkerül-
ték lovai. Az ostor inkább csak czélgér volt kocsiján.
Kézbe csak akkor vette, ha büntetni kellett. Ami két eset-

járt a bejáratnál, legalább 15 példányban képviselve.
Melléjük apró, igénytelen ruhájú kis madarak egész
serege: a jávai rizsmadár, az ausztráliai *Nymphis*, az
észak-amerikai *Emberiza ciris*. Továbbá néhány pél-
dányban a seregély nagyságú észak-amerikai *Cardi-*
nalis Virginianus tűnik fel szép vörös tollazatával.

Az afrikai *Spermester cucullata*
(*Elstervögelchen*) fekete-fehér
tollmezétől élénken tűt el a szarka-
nagyságú, Ausztráliából való
Rosetta sárga, zöld és vörös
pagagály-toilettje. Továbbá a ja-
páni *Trinquilla personata*, meg a
délamerikai seregély (*Sturnus*
eristatellus) és a mi közönséges
szürke seregélyünk tanyáznak itt
jó egyetértésben. Közönséges
pintyöke is van itt. A *Corvus*
monedula, melynek Észak-Ázsia
és Európa a hazája, meg a
Machetes pugnax (*Kampfhahn*)
szintén magára vonja a néző
figyelmét. Végül pedig néhány
fehér, rikácsoló kakadu itt sem
hiányzik. Elfeletem megemlíteni
az afrikai szövmadarakat. Ezek
a rekeszökben levő fákat egé-
szen teleépítik szép, kőcből való
fészkeikkel és valószínűleg jól
szaporodnak is, mert legalább

30—40 darabot láttam együtt. Ezekon kívül még
néhány kevésbé feltűnő madárfaj van itt képviselve.

A majomketreczben egy kinőtt csimpanz van,
mely már magában is egyik nevezetessége az akvá-
riumnak. Sokat eddig nem láthattam e derék állatból,
mivel a hányszor csak ott voltam, mindannyiszor a
ketrecz falára erősített deszkán, melyre létrán jutha-

ben következett be. Ha a ló megbotlott, vagy megijedt
Érdekes volt látni azt a lovat, mely vétségbe esett. Úgy
tetszik, tudta bűnét; mert azonnal abba a rövid szokásba,
ugrálásba vágott át, mely az ijedt lónak szokása. Az
öreg Orémusz János először megdorgálta szóval a vét-
kest s azután a legelső kapaszkodónál erőset vágott a ló
oldalára. De azért a rendes tempóból egynek sem volt
szabad kizökkennie.

A lovakkal különben határtalan szelídséggel, gyen-
gdséggel bánt. Dédelgette őket, kedveskedett nekik, be-
szélgetett velük, mintha minden szavát megérték. Az
öreg egyébként azt állította, hogy lovai megértik. Annyi
bizonyos, hogyha lépését hallották, már valamennyi röhö-
gött az istállóban. Legkedvesebb lova volt a Lotri; egy
gyönyörű herélt szürke, a czinderi fajtából; 17 markos,
nagy elejű, gyors lábú és fáradhatatlan. Ezt az ostorhe-
gyest becézgette, mint a kis gyermeket. Ez értette meg
legjobban a szavát. Csak egyben nem engedelmeskedett
neki. Lehetetlen volt a kovácsnál megpakolni; ellenben
az istállóajtóban olyan szelíd volt, mint a kezes bárány.

Az öreg Orémusz János nevezetes volt nagy haj-
tásairól. Egyre különösen emlékszem. Ma elvitt egy urat
Zirczről Lepsénybe; ez ötven kilométer; ugyanaz nap
fölment Balaton-Füredre; ez negyven kilométer; másnap
elhajtott Badacsonyba, ami szintén 40—45 kilométer.
Harmadnap engem visszavitt Zirczre, ami 80 kilométer.

A SZABADBAN ...

A szabadban óh mi szép az élet,
Hol az ember búja, gondja széled.
Ott, hol öröm, boldogság tanyázik,
Ott szeretnék lenni mindhalálig.

Árnyas erdők lombja suttogása,
Vadgalamb és gerlicze búgása
A lelket fel, fel a magas égig
És az égbe, Istenhez vezérlék.

A mezőnek sokszínű virága,
Ezer fának kivirított ága,
A természet csodás működése
Égi kéjt önt az ember keblébe.

Lombok közül megszólal az ének:
Varázshangja a fülemillének,
Melyen rezdül szívem minden húrja,
Öröm érje, avagy bánat dűlje ...

Ide járok én ki tihozzatok
Vig madárkák, virító virágok.
Itt köztetek legalább a bánat
Felhőjére egy kis derű támad ...

Lengyel László.